

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
ул. "Славянска" № 1; тел.9237/525, факс 987-00-98
www.mjs.bg www.justice.government.bg
Рег. № 66-00-53 21-02-2022

Изх. № 9

21.02.2022 г.

ДО

Г-ЖА НАДЕЖДА ЙОРДАНОВА

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

ОТНОСНО: *Предложение на проект за изменение и допълнение в ЗСВ на статута на съдебните и прокурорските помощници*

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ЙОРДАНОВА,

Съдебната система безспорно има нужда от промяна на статута на съдебните и прокурорските помощници, но към настоящия момент не ни е известно да има готов законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, в който да е засегнат този. В тази връзка и продължение на писмото за проблемите в администрацията Ви предоставяме изготвена от нас чернова на проект за изменение на Закон за съдебната власт относно вида и характера на евентуални промени в статута на съдебните и прокурорските помощници. Ние сме от поддръжниците на идеята, че на съдебните и прокурорски помощници трябва да бъде законово възложено да осъществяват самостоятелно част от правораздавателната дейност на магистратите. Подобно делегиране на магистратски правомощия не е чуждо на европейските правни системи и отдавна е въведено в редица държави членки на ЕС, като резултатите са изключително положителни. Разбира се, при определянето на обема от правомощия, които да бъдат възложени на съдебните и прокурорските помощници, трябва да се подходи внимателно и промените да бъдат въвеждани поетапно. Като начало на съдебните и прокурорските помощници следва да бъдат законово делегирани правомощия по осъществяването на част от действията по администриране на делата и преписките (проверка за редовност; размяна на книжа и т.н.), като им бъде възложено и изготвянето и на самостоятелни и независими от магистратите актове във връзка с осъществяването на тези действия (даване на указания, издаване на разпореждания, резолюции и т.н актове по администрирането в зависимост от спецификата на съответния процес).

След като тези изменения в ГПК, НПК и АПК бъдат въведени и започне реалното им изпълнение, следва да бъде направен последващ анализ относно необходимостта от разширяване на делегираните магистратски правомощия на съдебните и прокурорски помощници (разглеждане на заповедни и охранителни производства, самостоятелно изготвяне на доклади по делото и т.н). Тук е мястото да кажем, че възлагането на част от правораздавателната дейност на магистратите върху съдебните и прокурорските помощници, не може да бъде осъществено без промяна на техния статут в Закона за съдебната власт. В този смисъл следва да бъде направена и промяна в устройствения закон на съдебната власт, като бъде предвиден квазимагистратски статут за съдебните и прокурорски помощници, подобно на *Rechtspfleger* в Австрия. В последните 10 години съдебните и прокурорските помощници се утвърдиха, като незаменим актив за съдебната система, за което ясно говори и непрекъснатият ръст на разкритите бройки за тази категория служители в органите на съдебната власт. За тези 10 години, назначените (след спечелване на конкурс) съдебни и прокурорски помощници успяха да натрупат нужния опит, експертиза и капацитет, който да им позволи да изпълняват прецизно новите си задължения. Нека не забравяме, че съгласно действащата редакция на чл. 246а от ЗСВ, основното задължение на съдебните и прокурорски помощници е да изготвят проекти на съдебни, съответно прокурорски актове, което стои в основата на високия процент съдебни и прокурорски помощници, които печелят конкурси за магистратски длъжности. Всеки помощник магистрат ще следва да премине задължително обучение в Националния институт на правосъдието, по модела, предвиден за младшите съдии и младшите прокурори.

Подобна промяна неминуемо ще намали натовареността на магистратите за сметка на помощник магистратите, но именно това в крайна сметка е и основната цел на промените. Тук обаче дебело следва да бъде подчертано, че изготвянето на самостоятелни актове от помощник съдиите и помощник прокурорите се отнася само за администрирането на делата и преписките и изготвянето на актовете във връзка с движението. Що се отнася до възлагането от страна на магистратите на дела за проучване и изготвяне на проекти на съдебни актове, във всеки орган на съдебна власт ще следва да бъде създадена организация на работа, която да предвижда баланс между законовите задължения на помощник магистратите по администрирането и движението на делото и възлагането на работа от страна на магистратите. В този смисъл и при сега действащата нормативна уредба, на съдебните и прокурорски помощници се възлага работа по правила утвърдени за съответния орган на съдебна власт.

Осигуряването на срочно и качествено правосъдие винаги е било и винаги ще бъде една от основните цели на всяка правова държава. За обезпечаването на тази основна цел не трябва да бъдат правени компромиси – нито финансови, нито управленски. В този смисъл, ако разгледаме внимателно икономическата страна на обезпечаването на евентуалните нови щатове за помощник магистратите, ще видим, че необходимото финансиране е напълно постижимо. Даваме елементарен пример – за разкриването на нови 250 щата за помощник магистрати ще са необходими средства, равняващи се на по-малко от 1 % от бюджета на съдебната власт.

Приложение: Проект на Проект за изменение и допълнение в ЗСВ на статута на съдебните и прокурорските помощници

Александър Николов
Председател на УС на Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт

